

دۇنيادىكى مەشھۇر ئەسەر

ئەسلى ئاپتورى: مارك تۋېن (ئامېرىكا)

تام سوپىرنىڭ سەركۈزەشتىلىرى

ئۆزگەرتىپ يازغۇچى: ۋاللى مېخېي

مىللەتلەر نەشرىياتى

ئەسلىي چىتوۋى سىياسەتچىسى (ئامېرىكا)

تام سەييارىنىڭ سىركىزىشلىرى

تەرجىمە قىلغۇچى: (بىيەن) تىلئالدى

责任编辑：卡哈尔·普拉提

责任校对：海仁沙·若孜

图书在版编目(CIP)数据

汤姆·索亚历险记 / (美) 马克·吐温 (Twain, M.) 著；

王梦梅改写；色依提译. —北京：民族出版社，

2005.4

ISBN 7-105-06889-2

I. 汤... II. ①马...②王...③色... III. 儿童文学

- 长篇小说-美国-近代-维吾尔语(中国少数民族语言)

IV. 1712.84

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 026026 号

出版发行：民族出版社 <http://www.e56.com.cn>

社址：北京市和平里北街 14 号 邮编：100013

电话：010-64290862 (维文室)

印刷：北京迪鑫印刷厂

版次：2005 年 5 月第 1 版 2005 年 5 月北京第 1 次印刷

开本：850 毫米×1168 毫米

印张：7.375

印数：0001-3000 册

定价：10.00 元

本书根据北京出版社1996年9月第1版, 2000年3月第6次印刷
版本翻译出版。

بۇ كىتاب بېيجىڭ نەشرىياتى 1996-يىلى 9-ئاي 1-نەشرى، 2000-يىلى 3-ئاي
6-باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

مەسئۇل مۇھەررىر : قاھار پولات
مەسئۇل كوررېكتور : خەيرىنسا روزى

تام سوپىرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى

تەرجىمە قىلغۇچى : سېيىت تىلىۋالدى

نەشر قىلغۇچى : مىللەتلەر نەشرىياتى
ئادرېسى : بېيجىڭ شەھىرى خېيىڭلى شىمالىي كوچا 14 - قورۇ
پوچتا نومۇرى : 100013، تېلېفون نومۇرى : 64290862 - 010
ساتقۇچى : جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى
باسقۇچى : دىشىن باسما زاۋۇتى
نەشرى : 2005 - يىلى 5 - ئايدا 1 - قېتىم نەشر قىلىندى
بېسىلىشى : 2005 - يىلى 5 - ئايدا بېيجىڭدا 1 - قېتىم بېسىلدى
ئۆلچىمى : 850×1168 م.م. 32 كەسلىم
باسما تاۋىقى : 7.375
سانى : 3000 - 0001
باھاسى : 10.00 يۈەن

ئەقلىنى لال قىلىدىغان ھېكايىلەر

كىرىش سۆز

«تام سوپىرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» — مەشھۇر ئامېرىكا يازغۇچىسى مارك تۋېننىڭ ئامېرىكا ئۆسمۈرلىرى تۇرمۇشىنى ئاساس قىلىپ يازغان رومانى بولۇپ، ئۇنىڭدا ئامېرىكىدىكى مىسسىسىپى دەرياسى ساھىلىغا جايلاشقان سېن پېتېربورگ بازىرى ئارقا كۆرۈنۈش قىلىنغان. ئەسەردىكى باش قەھرىمان تام سوپىرنى بالا مارك تۋېننىڭ دەل ئۆزى دېيىشكە بولىدۇ. چۈنكى مارك تۋېن بالىلىق چاغلىرىدىكى نۇرغۇن ئىشلارنى مەزكۇر ئەسەردە تەسۋىرلىگەن. شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ روماندىكى مەكتەپتىن قېچىش، چوڭلارنىڭ بېشىنى ئاغرىتىشقا ئوخشاش نۇرغۇن ئۇششاق-چۈششەك ئىشلار ئاجايىپ جانلىق يېزىلغان بولۇپ، ئوقۇغان كىشىنى ھەقىقەتەن ئۆزىگە جەلپ قىلىدۇ، ھەتتا تامنىڭ قىلىقلىرى ئەجەبۇ ماڭا ئوخشايدىكەن، دېگەن ھېسسىياتقا كەلتۈرۈپ قويدۇ.

ھېكايىدىكى تام شوخ ھەم ناھايىتى زېرەك بالا بولۇپ، ئۇ خاك ئىسىملىك ئۆي-ماكانسىز بالا بىلەن بىرگە ئاجايىپ كۈلكىلىك ئىشلارنى قىلىدۇ. مەسىلەن، تام شوخلۇقى تۈپەيلى ھاممىسىنىڭ ھويلا تېمىنى ھاكلاش جازاسىغا ئۇچرايدۇ. تامنىڭ قۇۋلۇق قىلىپ ھىيلە ئىشلىتىش ئارقىسىدا، ئۇنىڭ ئىشىنى باشقا بالىلار رازىمەنلىك بىلەن قىلىشىپ بەرگەننىڭ ئۈستىگە، ئۇنىڭغا يەنە تەشەككۈر سوۋغىسى تەقدىم قىلىدۇ. كېيىن تام دوستى خاك بىلەن بىرگە بىر ئارالغا قېچىپ كېتىدۇ، كىشىلەر ئۇلارنى سۇدا تۇنجۇقۇپ قازا قىپتۇ، دەپ ئويلاپ چېركاۋدا ئۇلارغا ئاتاپ

ماتەم مۇراسىمى ئۆتكۈزۈلۈپتۇ. تام بىلەن خاك بولسا چىركاۋنىڭ قوڭغۇراق راۋىقىدا مۆكۈنۈپ تۇرۇپ ماتەم مۇراسىمىنى ئوغرىلىقچە ئاڭلايدۇ. بۇ كەپسىزلىكلەرنى ئۈلگە قىلمايمىز، ئەلۋەتتە. لېكىن، تام ھەققانىيەت ئۈچۈن كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ گۇۋاھلىق بېرىپ، گۇناھسىز جىنايەت گۇماندارى ماق پوتېنى قۇتقۇزۇپ قالدۇ ھەمدە شۇنداق كەپسىزلىكلىرى داۋامىدا دوستى خاك بىلەن بىر قاتىللىق دېلوسىنى پاش قىلىپ، كىشىلەرنىڭ ماختىشىغا سازاۋەر كىچىك قەھرىمانغا ئايلىنىدۇ. بۇلارنىڭ ھەممىسى ئامېرىكا ئۆسمۈرلىرىنىڭ جانلىق، تېتىك خاراكتېرى ۋە تەۋەككۈلچىلىك، ئالغا ئىنتىلىش روھىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ.

مارك تۈپىن «تام سويېرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» نى يېزىپ بولغاندىن كېيىن، «كەپسىز سەرگەردان» ناملىق يەنە بىر رومان يازغان. بۇ رومان «تام سويېرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» ناملىق روماننىڭ داۋامىغا ئوخشاپ كېتىدۇ. چۈنكى تام سويېر بۇ كىتابتىمۇ ئۆز كارامىتىنى نامايان قىلىدۇ. ناۋادا سىز ئامېرىكا ئۆسمۈرلىرىدىن ئامېرىكا يازغۇچىلىرى يازغان بالىلار ئوقۇشلۇقلىرى ئىچىدىكى ئەڭ ياخشى ئون كىتاب قايسى؟ دەپ سورىسىڭىز، كۆرسىتىلگەن ئون كىتاب ئەلۋەتتە «تام سويېرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» بىلەن «كەپسىز سەرگەردان» نى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئەگەر سىز، ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئىككى كىتابىڭلار قايسى؟ دەپ سورىسىڭىز، ئۇلار چوقۇم «تام سويېرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» بىلەن «كەپسىز سەرگەردان» دەپ جاۋاب بېرىشىدۇ. ناۋادا يەنە بۇ ئىككىسىنىڭ ئىچىدە قايسىسى ئەڭ قىزىقارلىق، دەپ سورىسىڭىز، ئۇلار شۈبھىسىزكى «تام سويېرنىڭ سەرگۈزەشتىلىرى» دەيدۇ.

كىتابتىكى پېرسوناژلار

تام سويپىر: ئەسەردىكى باش قەھرىمان، ئاتا-ئانىسى بالدۇر تۈگەپ كەتكەچكە، ھاممىسىنىڭ ئۆيىدە تۇرىدۇ. ئۇ ئاق كۆڭۈل، شوخ ھەم كەپسىز ئامېرىكا ئۆسمۈرلىرىنىڭ تىپى ھېسابلىنىدۇ.

سىد: تامنىڭ ئانا باشقا ئىنىسى، ياۋاش، ئەدەپلىك بالا. ئۇ گەرچە تامغا ئامراق بولسىمۇ لېكىن بەزىدە ھاممىسىنىڭ ئالدىدا ھەق-ناھەقنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىپ قالىدۇ.

تامنىڭ ھاممىسى: تام بىلەن سىدنى تەربىيەلەشكە نۇرغۇن يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلغان ئاق كۆڭۈل، كۆيۈمچان موماي.

مارى: تامنىڭ نەۋرە ئاچىسى. ئۇنىڭ ئۈچۈن ئەڭ باش ئاغرىتىدىغان ئىش - ھەريەكشەنبە كۈنى تامنى سىرتقا ئېلىپ چىقىش ئۈچۈن پاكىز يۇيۇندۇرۇپ، رەتلىك كېيىندۈرۈش.

خاك پېرى فېئىن: ئۆزى سەرگەردان بولسىمۇ باشقىلارغا ئۈمىدۋار ۋە قىزغىن مۇئامىلە قىلىدىغان بالا. بالىلارنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭغا قىزىقىدۇ، ئۇنى ياخشى كۆرۈدۇ ھەم ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئويناشقا ئامراق.

جۇخاپو : تامنىڭ دوستى. ئۇ تام ۋە خاكلار بىلەن بىرگە جېكسون ئارىلىدا دېڭىز قاراقچىسى ئويۇنى ئوينىۋاتقاندا كىشىلەر ئۇلارنى ئۆلۈپ كەتكەن ئوخشايدۇ دەپ قېلىپ، ئۇلار ئۈچۈن مائەم مۇراسىمى ئۆتكۈزىدۇ.

بېن روچىس : تامنىڭ ئاغىنىسى . ئۇ بىر قېتىم تامنىڭ دامىغا چۈشۈپ، تامغا بىر دانە ئالما بېرىش بەدىلىگە، تامنىڭ ھويلا تېمىنى ھاكلاش ئىشىغا ياردەملىشىدۇ.

دوبىسېن : تامنىڭ ئوقۇتقۇچىسى. ئۇ دائىم دەرس ئارىلىقىدا تېبابەتچىلىككە ئائىت كىتاب ئوقۇيدۇ، بالىلار ئۇنىڭ زادى قانداق كىتاب ئوقۇۋاتقانلىقىنى ئاڭقىرالماي، ئۆزلىرىچە ھەرخىل پەرەز قىلىشىدۇ.

ساتچىر سوتچى: مەزكۇر ھېكايىدىكى مەرتىۋىسى ئەڭ يۇقىرى شەخس. ساتچىر ئەپەندى يەكشەنبىلىك مەكتەپنى ئېكسكۇرسىيە قىلىشقا كەلگەندە، تام ئۇنىڭ ماختىشىغا ئېرىشمەن دەپ ئەكسىچە سەتچىلىككە قالىدۇ .

بېك : ساتچىر سوتچىنىڭ قىزى. ئۇ تامدىن ئىككى- ئۈچ ياش كىچىك بولۇپ، تام بىلەن بىللە بىر غاردا ئېزىپ قېلىپ، بىر كېچە- كۈندۈز تەمتىرەپ يۈرىدۇ. كېيىن تامنىڭ ئەقىل- پاراستى ۋە جەسۇرلۇقى بىلەن خەتەردىن قۇتۇلۇپ قالىدۇ.

جېنى ساتچىر : ئاشۇ بازاردىكى داڭلىق ئادۋوكات ، ساتچىر سوتچىنىڭ ئىنىسى.

ماق پوتې : ھاراقكەش ئىشچى. مەستلىكتە باشقىلارنىڭ قىلتىقىغا دەسسەپ، قاتىللىق جىنايىتى ئارتىلىپ قالىدۇ. كېيىن تامنىڭ گۇۋاھلىق بېرىشى بىلەن بۇ بەتنامدىن قۇتۇلىدۇ.

ئىنجان جو : ئىندىئان بىلەن ئاقتەنلىكنىڭ پۇشتىدىن بولغان ئارغۇن. ئۇ ياۋۇز ئادەم بولۇپ، بەش قېتىم قاتىللىق قىلغان. كېيىن غارغا قامىلىپ، ئاچلىقتىن ئۆلىدۇ.

روپېنس : سۆڭەك دوختۇرى. ئاناتومىيىلىك ئوپىراتسىيىگە جەسەت لازىم بولۇپ قېلىپ، باشقىلارنىڭ قەبرىسىنى ئېچىۋاتقاندا ئىنجان جو تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلىدۇ.

دوگلاس خانىم : ئامانلىق ئەمەلدارى دوگلاس ئەپەندىنىڭ خانىمى. خۇش پېئىل، مۇلايىم ئايال. خاك ئۇنىڭ ھاياتىنى قۇتقۇزۇپ قالىدۇ. كېيىن ئۇ خاكنى بېقىۋېلىپ، ياخشى تەربىيەلەپ ئۆستۈرىدۇ.

ۋالېست بوۋاي : باشقىلارغا سەممىي، قىزغىن مۇئامىلە قىلىدىغان بوۋاي. ئۇ خاكنىڭ ئىلتىجاسى بويىچە ئىككى بالىسى بىلەن بىللە ئىنجان جونى قوغلاپ بارىدۇ.

مۇندەرىجە

بىرىنچى باب

- 2..... بول ھامما
6..... ئاقلامچى
9..... تام سويپىرنىڭ ھىيلىسى
14..... مۇكاپات ئالما
17..... كەمپۇت قۇتسىنىڭ چىقىلىشى
19..... "ئەقىللىق" بالا
25..... تام ئاغرىپ قالدى
29..... سەرگەردان بالا
34..... ۋاشىنگتوننى دوراش
38..... تېزەكچى ئويۇنى
40..... تام بىلەن بېك
43..... تۈن نىسبىدىكى قەبرىستانلىق
48..... قانلىق پاجىئەنى كۆرۈش
54..... قەسەم
56..... ھاق پوتې قولغا ئېلىندى
60..... ۋىجدان ئازابى
63..... مۈشۈككە دورا ئىچكۈزۈش

ئىككىنچى باب

- 69..... ئۆيىدىن چىقىپ كېتىش
74..... جېكسون ئارىلىدا

79	تام يوقاپ كەتتى.....
85	ئوغرىلىقچە ئۆيگە قايتىش.....
89	تامنىڭ دوكلاتى.....
91	مەخپىيەتلىك.....
95	ساۋاقداشلار سېغىندى.....
98	ماتەم مۇراسىمى.....
103	تامنىڭ چۈش ئۆرۈشى.....
108	چىقىشقاق بالا.....
111	قورۇق پاكىت.....
115	دوستى ئۈچۈن تاياق يېيىش.....

ئۈچىنچى باب

121	سوت ئېچىلىشقا ئاز قالدى.....
124	بىچارە ماق پۈتتى.....
128	كۈتۈلمىگەن گۇۋاھچى.....
134	ئەندىشە.....
136	بىزمۇ گۆھەر تاپالساقتا!.....
139	شېرىن خىيال.....
143	كېچە سائەت ئون ئىككىدە.....
146	پېشكەل جۈمە.....
149	جىنلار ئوۋىسى.....
154	تىللا ساندۇقى.....
158	”ئىككىنچى نومۇر“نىڭ سىرى.....
163	سارايدىكى مەخپىيەتلىك.....

تۆتىنچى باب

169	دالا تامىقى.....
173	خاكنىڭ ئىز قوغلىشى.....

176	ۋاللىست بوۋايغا ئىلتىجا.....
181	نامىسىز قەھرىمان.....
185	تام بىلەن بېك يوقاپ كەتتى.....
188	خاك ئاغرىپ قالدى.....
191	غار ئىچىدە ئېزىپ قېلىش.....
194	ئاخىرقى بىر تال شام.....
197	غاردىكى يەنە بىر ئادەم.....
200	يورۇق دۇنيانى قايتا كۆرۈش.....
203	بەتنىيەتنىڭ ئاقىۋىتى.....
207	بايلىق غاردا ئىكەن.....
210	غاردىكى كرېست.....
215	كۈتۈلمىگەن تەكلىپ.....
218	ھەيران قالارلىق خەۋەر.....
222	ئىككى بالىنىڭ كېيىنكى كۈنلىرى.....

(كىتاب «ئۇيغۇر سوفت» كومپيۇتېر شىركىتىنىڭ ئىختىراسى «ئەلگاتىپ — 3.9» دا تىزىلدى)

بیرنچی باب

پول ھامما

— تام، تام، ھەي تام...؟

جاۋاب چىقمىدى.

— قىزىق ئىش، ھازىرلا مۇشۇ يەردە ئىدىغۇ بۇ بالا، يەنە مۆكۈۋاپتۇ-دە!
پول ھامما كۆزەينىكىنى ھېلى ئۈستىگە، ھېلى ئاستىغا سۈرگىنىچە ئۆي ئىچىگە
ئىنچىكىلەپ سەپىلىشقا باشلىدى.

— بۇ دورەم تۇتۇۋالدىغان بولسام-زە، خەپ سېنى...
ئۇ ئۆز-ئۆزىگە سۆزلىگىنىچە ئېڭىشىپ سۈپۈرگىنى ئالدى-دە، كارىۋاتنىڭ
ئاستىنى ئاخشۇرۇشقا باشلىدى. بىراق كارىۋاتنىڭ ئاستىدىن تام ئەمەس، بىر
مۈشۈك چىقتى.

ئۇ ئۇلۇغ ئېچىلغان ئىشىكنىڭ ئالدىغا بېرىپ، بار ئاۋازى بىلەن توۋلىدى:
— تام!

تۇيۇقسىز بىر شەپنى ئاڭلىغان موماي دەرھال ئارقىسىغا قارىدى. بۇ دەل
تام ئىدى. موماي تامنىڭ بىلىكىدىن كاپلا قىلىپ تۇتۇۋالدى.

— يەنە قازناققا كىرىپسەن-دە، نېمە ئىش قىلدىڭ ئۇ يەردە؟

— ھېچنېمە...!

— ھېچنېمە دەيدۇ تېخى، قارىغىنا قولۇڭ بىلەن جاۋغايلېرىڭغا! مۇراببا
يۇقۇندىسى تۇرمامدۇ. مۇراببا ئوغرىلاپ يېمە، دېمىگەنمىدىم مەن ساڭا؟ ماڭ،
قامچىنى ئېلىپ كەل!

تام قامچىنى قولغا ئېلىپ، ھاۋادا ئايلاندۇرغۇنچە بىر قارس چىقىرىپ
قويدى. قارىغاندا تام يەنە تاياق يەيدىغاندەك قىلاتتى.

— ھامما، ئارقىڭىزغا قاراپ بېقىڭا! — دېدى ئۇ تۇيۇقسىزلا.

موماي ئارقىغا شۇنداقلا ئۆرۈلۈپىدى، تام شارىلا قىلدى-دە، ھويلا تېمىدىن ئارتىلىپ ھەش-پەش دېگۈچە تىكشۈرتتى.

موماي بىردەم داڭقىتىپ تۇرۇپ قالدى ۋە ئۆز-ئۆزىگە كۈلدى:

— ھەي شەيتان، ھەي شەيتان...

گەپنىڭ راستىنى ئېيتقاندا، تام ھاممىسىنى دائىم مۇشۇنداق خاپا قىلغىنى بىلەن، موماي ئۇنىڭ زېرەكلىكىگە قەۋەتلا ئامراق ئىدى. يەنە كېلىپ تام موماينىڭ مەرھۇم سىڭلىسىنىڭ ئوغلى بولغاچقا، ئۇنى ئۇرۇشقا راستىنلا قولى بارمايتتى. بىراق يەنە بەك ئۆز مەيلىگە قويۇۋەتسە، تامنىڭ يامان ئۆگىنىپ قېلىشىدىن ئەنسىرەيتتى، شۇڭا گاھىدا ئۇنى مۇشۇنداق قورقۇتۇپ قوياتتى.

— ئۇ بۈگۈن يەنە مەكتەپتىن قاچىدىغاندەك قىلىدۇ. خەپ، ئۇنى ئەتە بىر ئەدەپلەپ قويىمىسام، — دەپ ئويلىدى موماي. شەنبە كېلىشى بىلەن باشقا بالىلارنىڭ ھەممىسى خۇشال-خورام ئوينايىتى، پەقەت تاملا ئىشلەيتتى. شەنبە كۈنى تامنى ئىشقا سېلىش، ئۇنى جازالاشنىڭ ئەڭ ياخشى چارىسى ئىدى.

ئىش دەل موماينىڭ ئويلىغانىدەك بولدى. تام مەكتەپكە بارماي پۇخادىن چىققۇچە ئوينىدى. ئۇ ئۆيگە قايتىپ كەلگەندە نېگىر خىزمەتچى بالا جىم ئەتسى قالايدىغان ئوتۇنلارنى كەسلەپ تەق قىلىۋەتكەن بولغاچقا، تامنىڭ ياردىمىنىڭ ھاجىتى قالمايىدى.

تامنىڭ ئانا باشقا ئىنىسى سىد ناھايتى ياۋاش بالىلاردىن بولۇپ، ئۇمۇ ئۆزىگە تەقسىملەنگەن ئىشلارنى قىلىپ بولغانىدى.

كەچلىك غىزادا موماي قەستەن سوراپ قالدى:

— تام، بۈگۈن مەكتىپىڭدە تازا ئىسىنغانسەن بالام؟

— شۇنداق ھامما، ئىسىپ ئۆلەي دېدىم.

— ئۇنداق بولسا، سۇغا چۆمۈلگۈڭ كەلگەندۇ؟

بۇ گەپنى ئاڭلىغان تامنىڭ يۈرىكى قارت قىلىپ قالدى. راستىنى ئېيتقاندا

تام ئەسلىدە مەكتەپكە بارماي نەق يېرىم كۈن سۇغا چۆمۈلگەنىدى.

بۇنىڭغا بىخۇدلۇق قىلىشقا بولمايتتى. چۈنكى موماي گەپ ئەگىتىپ تامنى قىلتاققا دەستىدىغاندەك تۇراتتى.

— ياق ھامما، — دېدى تام ئۆزىنى ئاقلاپ، — شۇنداق ئىسىپ

كەتتىم، بىراق سۇغا چۆمۈلگۈم كەلمىدى.

موماي تامنىڭ ياقىسىنى سىيلىغاچ ئۇنىڭغا دېدى:

— كۈن شۇنداق ئىسسىپ كەتتى، بىراق ياقىلىرىڭ ئەجەب قۇرۇق تۇرىدۇغۇ بالام؟

تامنىڭ ياقىسى قۇيۇقۇرۇق بولۇپ، ئازراقمۇ تەرىق ئىدى. بۇھال موماينىڭ گۇمانىنى قوزغاييتتى، ئەلۋەتتە. موماينىڭ كۆڭلىدىكىنى چۈشىنىپ بولغان تام دەرھال گەپ ياسىدى:

— بايا دوستلىرىم بىلەن سۇ پومپىسىنىڭ يېنىدا بېشىمنى يۇيۇۋالغانىدىم، شۇنداق سەگىپ قالدىم. قاراڭە ھامما، مانا چاچلىرىم ھېلىمۇ ھۆل تۇرۇپتۇ.

بىراق موماي بۇنىڭغا ئانچە ئىشىنىپ كەتمىدى. — بېشىڭنىلا يۇغان بولساڭ، ئۇنداقتا كۆڭلىڭنىڭ ئەتىگەن مەن تىكئۈتەن ياقىسى ھېلى ھەم شۇ پېتىچىكەن-دە! قېنى چاپىنىڭنىڭ تۈگمىلىرىنى يەشكىنە، مەن كۆرۈپ باقاي. تام چاپىنىڭنىڭ تۈگمىلىرىنى خاتىرجەم يەشتى، دېگەندەك كۆڭلەكنىڭ ياقىسى تىكىلىك ئىدى.

— پاھ! ھەرنېمە بولسا گەپ ئاڭلاپسەن. مەن تېخى سېنى مەكتەپكە بارماي سۇغا چۆمۈلدىمىكەن دەپ، خاتا ئەيىبلىگىلى تاس قاپتىمەن.

تام ئەمدىلا خاتىرجەم بولۇپ تۇرۇشىغا، سىد تۇيۇقسىز گەپ ئارىلاپ قالدى: — بىراق ھامما، ئەتىگەن ئۇنىڭ ياقىسىنى ئاق يېپتا تىككەندەك قىلىۋېدىڭىز، ھازىر ئەجەب قارىغا ئۆزگىرىپ قاپتا؟

— ۋۇي راست، مەن ئاق يېپتا تىككەندىمۇ، تام؟

تامنىڭ ھىيلىسى ئاشكارىلىنىپ قالدى.

ھازىر تامغا قاچىلىقتىن باشقا ئامال يوق ئىدى. ئۇ دەرۋازا ئالدىغا ئۇچقانداك باردى-دە، دەرھال ئارقىسىغا بۇرۇلدى:

— خەپ تۇختا سىد، ئاڭلاپ تۇر، مەن بۇ ھېسابنى سەندىن ئالماي قويمايمەن!

تام بىر ھازا يۈگۈرگەندىن كېيىن ياقىسىنىڭ ئاستىغا سانجىپ قويۇلغان ئىككى تال يىڭىنى ئېلىپ قارىدى. دېگەندەك ئۇنىڭ بىرىگە قارا يىپ، بىرىگە ئاق يىپ ئۆتكۈزۈلگەنىدى.

— سىد ئاتىكاچىلىق قىلمىغان بولسا ھاممام ھەرگىز سېزەلمەيتتى-دە، — نام ئۆز-ئۆزىگە پىچىرلىدى، — بۇ موماينىڭمۇزە بەزىدە قارا يىپ، بەزىدە ئاق يىپ

ئىشلەتكىنىنى قارىمامدىغان. ئۇ مەڭگۈ بىرلا خىل يىپ ئىشلەتكەن بولسا، نېمە دېگەن ياخشى بولاتتى. ھە! سىد دېگەن ئەبلەخ بەك ئەسكىگەن، ئۇنىڭ ئاخىرى بىر كۈنى تازا ئەدىپىنى بېرىمەن.

